

FEDERATIES EN BEDRIJVEN LUIDEN ALARMBEL

Het voorbije decennium verzwakte de aandacht voor administratieve vereenvoudiging. De COVID-19-crisis versterkte die beweging nog. De klemtoon ligt sindsdien vrijwel uitsluitend op het vermijden van risico's, zonder veel rekening te houden met de administratieve lasten die gepaard gaan met een niet-aflatende stroom aan nieuwe regels en administratieve verplichtingen. In 2022 gingen bij onze bedrijven en sectorfederaties de alarmbellen af. Onze bevraging legt in cijfers uit waarom.

Het VBO organiseerde een aantal vragenrondes om de sterk stijgende administratieve lasten in kaart te brengen. De drie centrale vragen van de enquête waren:

1. WAT ZIJN VOOR UW BEDRIJF DE DRIE BELANGRIJKSTE ADMINISTRatieve LASTEN?
2. WELKE ADMINISTRatieve LASTEN NAMEN DE VOORBIJE DRIE JAAR (STERK) TOE?
3. WELKE ADMINISTRatieve LASTEN NAMEN DE VOORBIJE DRIE JAAR (STERK) AF?

1. STRUCTUREEL ZWARE ADMINISTRatieve LASTEN

De eerste vraag kreeg vaak drie antwoorden, goed voor in totaal 425 antwoorden. We ordenden ze in negen categorieën, in orde van belang:

1. Administratieve lasten i.v.m. fiscaliteit
2. Administratieve lasten i.v.m. werk, personeel en lonen
3. Administratieve lasten i.v.m. de sociale zekerheid (werkloosheid, tijdskrediet, ziekte, pensioenen ...)
4. Administratieve lasten t.g.v. statistische verplichtingen
5. Administratieve lasten t.g.v. diverse rapportageverplichtingen
6. Administratieve lasten specifiek voor bepaalde sectoren
7. Administratieve lasten i.v.m. het financieel en operationeel beheer van een onderneming
8. Administratieve lasten i.v.m. milieu, ruimtelijke ordening, afval- en klimaatwetgeving
9. Overige administratieve lasten.

Het diagram op p. 10 toont dat de administratieve lasten rond **tewerkstelling, lonen en personeelsadministratie** door de bedrijven het vaakst in hun top drie van (structureel) belangrijkste administratieve lasten worden geciteerd, goed voor 109 meldingen (26%). Specifiek betreft het administratieve lasten rond HR, personeelsbeleid of loonadministratie (50 meldingen), gevolgd door de rompslomp rond de opleidingen van medewerkers (12 meldingen). Er is ook een kleinere cluster van meldingen m.b.t. de regels rond welzijn en veiligheid op de werkplek (6 meldingen). Ten slotte zijn er telkens 5 meldingen over de rompslomp rond 'deeltijders'/flexibele uurroosters en rond verlofstelsels (ouderschaps- en educatief verlof).

De op een na meest belangrijke categorie meldingen betreft administratieve rompslomp als gevolg van **specifieke sectorale wetgeving**, goed voor 77 meldingen (18%). Het gaat vooral om meldingen van administratieve lasten die wegen op de bouwsector en meer in het bijzonder op de administratie rond de tewerkstelling op werven (40). Daarnaast is er een groot aantal meldingen van specifieke administratieve rompslomp voor de uitzend- en de dienstenschequesector (11) en voor de financiële sector (10).

"DE ADMINISTRatieve LASTEN VOOR DE BEDRIJVEN STEGEN TUSSEN 2020 EN 2022 MET ONGEVEER 1 MILJARD EURO"

Vier categorieën nemen elk 8 tot 12% van het totaal aantal meldingen voor hun rekening:

- De eerste categorie omvat 51 meldingen van administratieve lasten die verband houden met klassieke elementen van de **financiële en operationele bedrijfsvoering** (12%). Denk aan facturatie (9), boekhoudkundige verplichtingen (7), offertes (6), beheer van verzekeringsportefeuille of import/export-formaliteiten.
- Een tweede categorie (41 meldingen of +/- 10%) omvat alles wat te maken heeft met de **sociale zekerheid**. Bijvoorbeeld de administratie rond de gewone, tijdelijke of economische werkloosheid (16), het beheer van (vooral langdurige) ziekte van werknemers (7) en de regimes van tijdskrediet en loopbaanonderbreking (3).
- Lasten inzake de **fiscaliteit** krijgen 38 meldingen (9%). Belangrijkste pijnpunt daar zijn de btw-aangiftes en bijlagen (12), de douane-aangiftes (7) en de aangiftes m.b.t. de accijnzen (2).
- De **rapportage**lasten zijn goed voor 34 meldingen (8%). Ze slaan deels op de klassieke financiële rapportage aan de Nationale Bank (jaarrekeningen), maar ook steeds meer de rapportage rond HR en ESG (in het kader van de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD). Kleinere bedrijven die (nog) niet verplicht moeten rapporteren ondervinden vandaag al druk van hun stakeholders om alsnog ook met de ESG-rapportage te starten – het zogenaamde doorsijpeleffect.

Twee categorieën maken ten slotte om en bij 5% van alle meldingen uit: de administratieve lasten i.v.m. **statistische verplichtingen** en de lasten i.v.m. **klimaat, milieu, afvalverwerking en -recyclage**.

Bij de 22 meldingen van administratieve lasten als gevolg van **statistische verplichtingen** wordt vaak in algemene termen verwezen naar 'enquêtes' of 'statistische verplichtingen'. De specifieke enquêtes die het meest worden gemeld als administratief zwaar, zijn de 'enquête m.b.t. de verdeling en de structuur van de lonen' van Statbel (4), de Intrastat-enquête van de Nationale Bank (2) en de enquête naar het woon-werkverkeer.

Bij de 21 meldingen rond **klimaat, milieu, afvalverwerking en recyclage** worden de complexe aanvragen van premies en subsidies voor milieuvriendelijke investeringen vermeld (5). Ook de aangiftes voor Recupel, Reprobel, Valipac, Fost Plus en Bebat worden als administratief zwaar ervaren (4).

De negende categorie '**overige administratieve lasten**' telt 31 meldingen (+/- 7%) rond topics als de formaliteiten in het kader van de Europese privacy- en databeschermingswetgeving (GDPR) (4), de rompslomp die gepaard gaat met de publicatie van bedrijfsdocumenten in het Belgisch Staatsblad (3) of met de deelname aan overheidsopdrachten (3). De uitschieter in deze categorie is alles wat te maken heeft met het UBO¹-register, goed voor 7 meldingen.

2. STERKST TOEGENOMEN ADMINISTRATIEVE LASTEN

De antwoorden op de vraag welke administratieve lasten de voorbije drie jaar het sterkst zijn toegenomen, liggen grosso modo in lijn met de categorieën hierboven. Bij de lasten i.v.m. het financieel en operationeel beheer zijn er wel maar half zo veel meldingen over 'sterk toegenomen lasten' als over 'structureel zware lasten'. Het percentage van de sterk toegenomen 'overige lasten' is dan weer dubbel zo hoog. Dat heeft vooral te maken met de 'nieuwe' administratieve lasten rond UBO en GDPR. Drie respondenten geven ook aan dat de administratieve lasten op ALLE domeinen zwaarder werden.

Qua nieuwe lasten in de fiscaliteit wijzen de bevrageden op de ingewikkelder geworden fiscale wetgeving rond het (bedrijfs)wagenvak, de complexere administratie (en zware controles) op de kortingen bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, en de nieuwe douaneregels als gevolg van brexit.

Bij de statistische verplichtingen vermelden ze dan weer een aantal nieuwe enquêtes van de FOD WASO (o.a. rond telewerk en deconnectie). Inzake de sociale zekerheid betreuren ze vooral dat de eenvoudige aangifte voor economische werkloosheid zoals die werd ingevoerd tijdens de COVID-19-crisis intussen opnieuw is vervangen door de oude complexe methode.

Op het vlak van administratieve lasten rond werk, personeel en lonen valt vooral de grote ontevredenheid op rond de administratieve lasten m.b.t. de nieuwe regelgeving inzake opleidingen (16 van de 54 meldingen).

¹ UBO = Ultimate Beneficial Owner, de ultieme begunstigde(n) van de winstuitkeringen (of andere financiële stromen) uit een bedrijf.

3. STERKST AFGENOMEN ADMINISTRatieve LASTEN

Over de derde vraag 'Welke administratieve lasten namen de voorbije drie jaar (sterk) af?' was er minder enthousiasme. Meer dan de helft van de bevroagen meldt dat zij geen enkele afname van administratieve lasten konden vaststellen.

Lichtpuntjes waren er in de sociale zekerheid dankzij de tijdelijk eenvoudiger aangifte van de tijdelijke werkloosheid tijdens de COVID-19-crisis (helaas opnieuw afgevoerd) en de digitalisering van de Aangifte Sociale Risico's (ASR). In het domein personeel, werk en lonen werd de digitalisering van de maaltijdcheques op prijs gesteld. Bovendien maakten veel bedrijven het zichzelf makkelijker door nog veel meer taken uit te besteden aan de sociale secretariaten.

In het algemeen waarderen de bedrijven dat het steeds meer mogelijk wordt om digitaal te communiceren met de overheid. Ook het sterk vereenvoudigde identiteits- en toegangsbeheer via de app itsme® valt in goede aarde.

DIGITALISERING IS GEEN WONDERMIDDEL

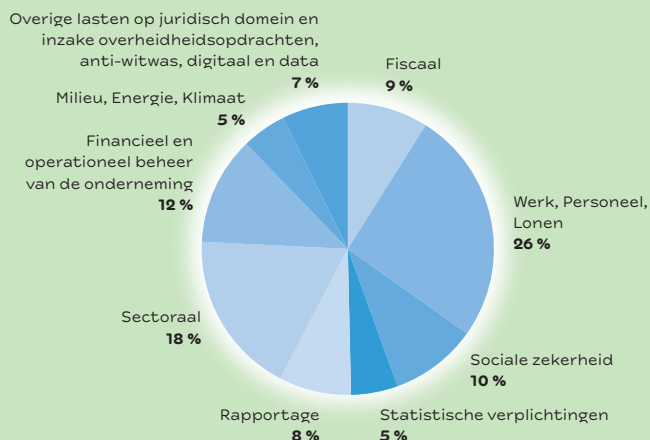
Over het algemeen tonen de resultaten van onze enquête dat de administratieve lasten voor de bedrijven de voorbije jaren sterk zijn toegenomen. De voortschrijdende digitalisering kan de impact hiervan wel wat afzwakken maar niet volledig tegenhouden. Kortom, de strijd tegen Kafka is nog lang niet gewonnen.

Dat wordt bevestigd door de resultaten van de tweejaarlijkse enquête van het Federaal Planbureau. Daaruit blijkt dat de administratieve lasten voor de bedrijven tussen 2020 en 2022 met ongeveer 1 miljard euro zijn gestegen. Er ligt in de volgende legislatuur dus heel wat werk op de plank.

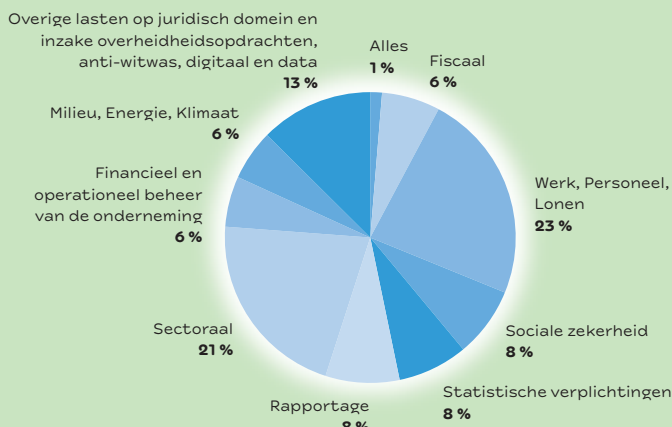
Het VBO publiceerde recent de brochure '15 voorstellen voor minder administratieve lasten' met 15 concrete pistes om de administratieve rompslomp te temperen. U kunt de brochure downloaden op www.vbo-feb.be > publicaties.

Ook in zijn toekomstplan 'Horizon België 2030' doet het VBO een aantal heel concrete aanbevelingen om de administratieve lasten te vereenvoudigen. U kunt het plan downloaden op www.vbo.be > publicaties > 'Horizon België 2030'. □

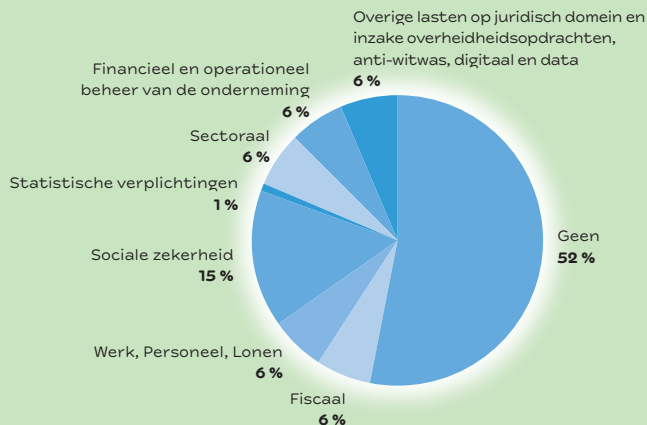
WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE ADMINISTRatieve LASTEN?

STERKST TOEGENOMEN LASTEN (SINDS 2021)

STERKST GEDAALDE ADMINISTRatieve LASTEN (SINDS 2021)

Bron: VBO FEB